

I n f o r m a c e o C h a r t ě 7 7
březen 1983

Dokument Charty 77 č. 7/83 - Nové podpisy Prohlášení Charty 77 .. 1

Dokument Charty 77 č. 8/83 - Posváení Charty 77 na Kongres Socialist.
Internacionály 1

Sdělení VONS č. 320 - Drahemíra Fajtlová ve vazbě 2

Sdělení VONS č. 321 - Oprava 3

Sdělení VONS č. 322 - Dr.Jaromír Šavřda a Vladimír Liberda odsouze-
ní k 25 a 20 měsícům nepodmíněně 3

Podpisová akce za propuštění Rudolfa Battěka, Ladislava Lise a
dr. Jaromíra Šavřdy 4

Poděkování Mezinárodnímu výboru na podporu Charty 77 6

Dopis Anny Šabatové ministru spravedlnosti 6

Dopis ing. Pavla Roubala Mezinárodní federaci pro lidská práva .. 7

Odvolání podpisu Charty a odpověď A. Marvanové 9

Dopis B.Placáka inspekci Ministerstva vnitra 10

Konference za Evropu bez jaderných zbraní v Berlíně 83 12

Dr.Jiří Hájek: Charta 77 a současné mírové hnutí 14

Krátké zprávy 17

Dokument Charty 77 č. 7/83 - Nové podpisy Prohlášení Charty 77

K dnešnímu dni se k Prohlášení Charty 77 ze dne 1.1.1977 připojilo dalších 37 občanů, kteří souhlasí se zveřejněním svých jmen:

Vladimír Bartoš, dělník
Michal Bártá, instalatér
Viktor Breth, dělník
Viktor Breth ml., řidič
ing. František Čejka
Zdenka Černegová, v domácnosti
Jiří Devátý, zaměstnanec hotelu Moskva
Blanka Delejšová, úřednice
Vladimír Doubek, dělník
Jan Dvořáček, dělník
Jiří Geluška, dělník
Josef Hlaváček
Radek Hořčica, zaměstnanec obch. domu Prior
František Janulík, dělník
Jiří Koula, dělník
Petr Kreibich, inval. důchodce
Jan Kučera, výtvarník
Karel Kučera, dělník
Ivan Lamper, dělník
Jan Lamper, dělník
Dana Lamperová, v domácnosti
Jan Metyš, reprodukční grafik
František Nevák, textilní dělník
Jaroslav Ondrák, dělník
Jaroslav Ondrák ml., dělník
Václav Patejdl, textilní technik
Jiří Pospíšil, dělník
Oldřich Sládek
Vladimír Šarček, dělník
Jarek Ševrda, spisovatel
Eva Simandlová, studující
Michal Tale, strojní technik
Iger Tesařík, zdravotník
Jaroslav Volánek, strojník stav. strojů
Josef Vozáb
Hana Vrbová, v domácnosti
Stanislav Zedek, dělník

Jan Kozlík
mluvčí Charty 77

Anna Marvanová
mluvčí Charty 77

Marie Růt Křížková
mluvčí Charty 77

V Praze dne 13.3.1983

Dokument Charty č. 8/83 - Pozvání Charty 77 na Kongres Socialistické Internacionály

Charta 77 děkuje za pozvání na kongres Socialistické Internacionály v Albufeiru. Vysoce si ho váží jako uznání své činnosti neformálního společenství usilujícího o respektování a dodržování norem zabezpečujících občanské svobody a lidská práva v naší zemi. Stejně tak oceňuje konkrétní projev sympatií a morální podpory pro své úsilí i pro řadu svých účastníků, jež byly poskytnuty organizacemi i osobnostmi přítomnými na kongresu a chce jim touto cestou vyjádřit dík. Sama chce dále rozvíjet svou činnost jako skromný příspěvek k všeobecnému úsilí o odstranění všeho vykořisťování, útlaku i strachu z

z lidské společnosti - cíle, k nimž směřuje i všestranná práce hnutí stran zmasněných na kongresu. Situace, v níž jsou její účastníci v naší zemi, nedovoluje vyslat pozorovatele z jejich řad. Jednání kongresu, zaměřené k závažné problematice "světa v krizi", bude sledovat pozorně a bude povděčně za poskytnutí příslušné dokumentace. Jednání samému přeje upřímně plný úspěch a věří, že jeho výsledky posílí věc míru, svobody a spravedlnosti.

Praha 31.3.1983

Poznámka:

Kongres Soc. Internacionály je 7. - 10.4.1983 v Albufeira /Portugalsko/. Pozvání bylo odesláno s datem 20.3. /podpis Bernt Carlson, tajemník SI/ na adresu Jiřího Hájka a R. Battěka.

Program kongresu: Svět v krizi - socialistická odpověď

- 1/ hospodářská spravedlnost a rozvoj, bída ve 3. světě, hosp. moc a vztahy Sever - jih, zaměstnanost a sociální vztahy ve vyspělých zemích, vědecký pokrok, vzdělání a demokracie, jaké prvky pro soc. politiku
- 2/ bezpečnost, mír a odzbrojení
mezinárodní bezpečnost v 80. letech
jaderné a konvenční odzbrojení
regionální konflikty a bezpečnost ve 3. světě

X X X X X X X X X X X X

Sdělení VONS č. 320 - Drahomíra Fajtllová ve vazbě

Drahomíra Fajtllová /nar. 7.12.1927/ zaměstnaná jako provozářka Krkonošských interhotelů, bytem Trutnov, ul. Pajmanové 280 byla dne 2. března 1983 při služební cestě na Rážehorkách vyzvána příslušníkem SNB, aby se dostavila na své pracoviště v hotelu Horalka, Pec pod Sněžkou a podala bližší neurčené vysvětlení.

V Peci pod Sněžkou už čekaly tři plně obsazené vozy StB, jejíž příslušníci převedli prohlídku na pracovišti a později i v Horní Malé Úpě na Pemezních boudách v horské chatě, která patří manželům Fajtllovým. Hosté, kteří zde trávili pololetní prázdniny s vnuky /šle o příbuzné/, byli přinuceni před prohlídkou chatu opustit. Současně byla provedena domovní prohlídka v trutnovském bytě manželů Fajtllových, u matky Drahomíry Fajtllové v Pražské boudě pod Černou horou, u přítele manželů Fajtllových Vladimíra Širokého, který zde pracuje jako účetní, jakož i v jeho hradeckém bytě, kde nemohl být prohlídce přítomen, neboť je vážně nemocný. Celkem se této razii účastnilo na třicet příslušníků StB z Trutnova, Hradce Králové a Prahy. Zabaveny byly převážně publikace nezávislé kultury, vycházející na území republiky a tiskeviny, oficiálně vycházející v r. 1968. Manžel Drahomíry Fajtllové, Jaroslav Fajtl, dělník trutnovského závodu na výrobu dřevařských strojů, nebyl ani jedné prohlídce přítomen, a dokonce mu byl odepřen protokol o zabavených věcech, na jejich horské chatě. Drahomíra Fajtllová byla odvezena do Hradce Králové, kde byla vzata do vazby krajským prokurátorem JUDr. Aloisem Bráblíkem. Rozhodnutí o vazbě bylo z 4.3.1983, ale rodině bylo po urgencích oznámeno písemně až 11.3.1983, tedy s týdenním spožděním. Mezitím byla matka Drahomíry Fajtllové odmítnuta správou věznic v Hradci Králové poslat doči hygienický balíček, na který má každý zadržovaný podle vězenského řádu nárok.

V oznámení krajský prokurátor píše: "Oznamuji Vám, že usnesením kraje. prokurátora ze dne 4.3.1983 byla Vaše manželka D. Fajtllová, stíhána

pro podezření z tr. činu pobuřování podle § 100/1a,c tr.z. vzata do vazby z důvodů uvedených v § 67b,c tr.ř. Vazba je vykonávána v Hradci Králové, PS 62."

Manželé Drahomíra a Maroslav Fajtlůvi jsou v Krkonoších velmi oblíbeni pro svou pracovitost a vzácně lidské charakterové vlastnosti.

X X X X X X X X X X X X X X X

Sdělení VONS č. 321 - Oprava

Opravujeme chybu v číslování sdělení VONS. Omylem mají dvě sdělení č. 317. Sdělení o Mikuláši Durayovi bude i nadále figurovat pod číslem 317, zatímco sdělení o Milanu Vyhánkovi pod číslem 319.

8.4.1983

VONS

X X X X X X

Sdělení VONS č. 322 - Dr. Jaromír Šavrdá a Vladimír Liberda odsouzení

Dne 3. března 1983 v 8.30 hod. u Okresního soudu v Ostravě bylo pod předsednictvím senátu JUDr. Voznicy zahájeno hlavní líčení se signatářem Charty 77 a spisovatelem Jaromírem Šavrdou, nar. 25.5.1933 bytem Ostrava-Zábřeh, Vyškovická 87 a Vladimírem Liberdou, nar. 7.6.1923, bytem Ostrava-Zábřeh, Bělikovova 1. T.č. jsou oba věznění ve vazbě ve věznici MS Ostrava, kterou vykonávají od 25.9.1982 a 24.9.1982, kdy proti nim bylo zahájeno trestní stíhání.

Obžaloba zastupoval městský prokurátor JUDr. Jurča, který tvrdil, že s nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení získávali, rozepisovali a rozšiřovali materiály Charty 77 a jiné písemnosti, dále šířili vlastní i cizí literární díla s protisocialistickou tematikou, čímž měli naplnit skutkovou podstatu trestného činu pobuřování podle § 100 odst. 1. písm. a,c, tr.z. Byli vyslechnuti oba obžalovaní, kteří se chovali klidně a důstojně, v plném rozsahu odmítli obvinění a vyslovili přesvědčení, že jsou nevinni. Dr. Šavrdá navíc zdůraznil kromě občanské odpovědnosti svou morální povinnost vyplývající z jeho signace Charty 77 a zavazující ho dělat to, co dělal. Oba obžalovaní odmítli nařčení z nepřátelství vůči republice. Byl předvolán též soudní znalec doc.dr.Kala CSc. z Palackého univerzity v Olomouci, který krátkými komentáři doplnil písemné posudky literárních děl zabavených při domovní prohlídce. Téměř všechny písemnosti označil jako "protisocialistické" a dokonce nebral ani ohled na to, že některé z těchto děl vyšla v oficiálních nakladatelstvích. V obžalobě figurovaly tyto tituly: Grossman-Šimek: Povídky, Švandrlík: Černí baroni, Selženicin: Dub a tele, Rakovina, První okruh, Allilujeva: Jen jeden rek, Černý: Pláč koruny české, Kohák: Národ v nás, Škvorecký: Pinění Pučikova odznaku, Mlynář: Mráz přichází z Kremlu, Šavrdá: Historická reminiscence, Cestovní deník Autostop v sobotu odpoledne, Ulice se zakázaným vjezdem, Tvardeevský: Terkin na onom světě. Např. u Tvardeevského poemy se rozvinula absurdní polemika mezi soudním znalcem, který tvrdil, že v SSSR nebyla nikdy oficiálně vydána, nýbrž pouze v samizdatu, ze které měla být přeložena k českému vydání a mezi obžalovanými, kteří tvrdili, že byla řádně vydána v roce 1967 v leningradském časopise "Novij mir". Během polední přestávky paní Delores Šavrdová půjčila v ostravské knihovně Slovník sovětských spisovatelů, pomocí něhož bylo dokázáno, že i v této věcné drobnosti mají pravdu obžalovaní. Svědkové hevořili o osobních kontaktech s obžalovanými, zapůjčování a event. rozepisování některých děl, v žádném případě však nikde nehevořili o nepřátelství Dr.Šavrdy a Vladimíra Liberdy k republice nebo socialistickému zřízení.

Obhájci shodně hovořili o nevině svých klientů, poukázali na to, že obvinění nebylo prokázáno, znovu připomenuli neodpovědnou a nekompetentní roli soudního znalce. Mimo oblast důkazů poukázali na některé polehčující okolnosti podle zákona a zejména na kritický zdravotní stav Jaremíra Šavrdy. Pro oba obžalované žádali osvebovující rozsudek.

V závěrečné řeči Vladimír Šavrdů Liberda zdůraznil mravní aspekt své činnosti, který jej vedl k hledání pravdy a apeloval na soudce, aby se pokusili, dle svých možností sjednat nápravu, neboť tato justiční praxe je pro náš stát ostudná.

Dr. Šavrdů rozvedl myšlenku občanské spluzodpovědnosti. Připomněl též, že pedal žádost o propuštění z vazby ze zdravotních důvodů, vyjádřil obavu, že v podmínkách trestu výkonu trestu odnětí svobody dojde k takovému zhoršení jeho nemoci, že bude nutno amputovat obě končetiny /viz sdělení č. 315/. Obě obžalovaní byli uznáni vinnými ve smyslu § 100 odst. 2 tr.z. /došlo tedy k překvalifikaci/ a byli odsouzeni k trestu odnětí svobody nepodmíněně, v případě Jaremíra Šavrdy na dobu 25 měsíců ve II.NVS a v případě Vladimíra Liberdy na dobu 20 měsíců v I.NVS. Žádost o propuštění z vazby byla zamítnuta.

Tímto rozsudkem bylo porušeno právo každého občana na svobodu projevu, neboť "toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím umění, nebo jakýmkoliv jiným prostředkem podle vlastní volby. Tuto formuli je práve vyjádřeno v článku 19 vyhlášky 120 ministerstva zahraničních věcí o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech, proto se domníváme, že tito naši spoluobčané byli odsouzeni nespravedlivě.

8.4.1983

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

X X X X X X X X X X X X X X X X

Podpisová akce za propuštění Rudolfa Battěka, Ladislava Lise a dr. Jare-
míra Šavrdy

Prezident republiky
dr. Gustáv Husák
Praha - Hrad

Pane prezidente,
naléhavě Vás žádáme o propuštění politických vězňů, kteří jsou
vážně nemocní.

Jde o Rudolfa Battěka, který byl v r. 1981 odsouzen do II. NVS na pět a půl roku. Trpí především těžkým astmatem. Dále se jedná o Ladislava Lise, jenž je od 5. ledna 1983 ve vyšetřovací vazbě /v roce 1979 byl též ve vazbě a to celých 7 měsíců/, je také astmatikem s těžkými záchvaty. Třetím je Jaremír Šavrdů, na nějž byla 29.9.1982 uvalena vazba /v letech 1979-1982 byl dva a půl roku ve výkonu trestu/. Základní diagnóza je nefritida s možnou speciální etiologií, hresí nekrosa a event. amputace dolních končetin.

Propuštění těchto tří vězňů považujeme za nezbytné, nemá-li dojít k dalšímu zhoršení jejich zdraví, ne-li k ohrožení života.

V Praze dne 2. března 1983

Za správnost níže uvedených podpisů: Anna Marvanová
Jeronýmova 2
130 00 Praha 3
tel: 272405

Helena Abrahámová, Josef Adánek, Stanislav Adánek, Marie Adánková, Milan Balabán, Alena Balcarová, Edmund Bauer, Luděk Bednář, Otto Bednářevá, Kamila Bendová, Andrea Berčíková, Jarmila Bělíková, Tomáš Bísek, Daniela Bísková, Marta Blattná, Pavel Blattný, Antonie Boková, Pavel Bratinka, Daniela Bredková, Petr Bredský, Markéta Brežková, Václav Burian, Blanka Císařová, Lucie Celková, Jan Černogurský, Albert Černý, Vlasta Dančíková, Josef Daniss, Ivan Dašek, Jan Dlabal, Jindřich Dehnal, Jarmila Deležalová, Hana Destálová, Jaroslav Drlik, Pavel Drosd, Jan Dusa, Anna Dusevová, Jan Dvořáček, Štěpánka Endryšová, Miloš Ferjenčík, Vojtěch Pišer, Oldřich Fogl, Petr Frána, Karel Freund, Jan Gottwald, Jaroslav Gottwald, Ludmila Gottwaldová, Gabriel Güsel, Pavel Gregor, Libor Grenský, Jiří Hanák, Ivan H. Havel, Václav Havel, Olga Havlová, Svatlana Havlásková, Zdislav Havran, Bohumil Hájek, Jiří Hájek, Miloš Hájek, Bohumil Hájek, Zbyněk Hejda, Ladislav Hejdaček, Hana Hejdánková, Jana Hejdánková, Martina Hejdánková, Petra Hejdánková, Oleg Hejnyš, Jana Hlavsová, František Hechman, Olga Hechmanová, Miroslava Holubová, Libor Homela, Jan Hrabina, Tomáš Hradílek, Jana Hradíková, Jiřina Hrábková, Mojmír Hrbek, Markéta Hrbková, Jaroslav Hromádka, Oldřich Hromádka, Marie Hromádková, Martin Hrom, Zuzana Hučková, V. Hurt, Václav Hynčák, Zuzana Chalouková, Josef Jablonický, Bohumír Janát, Josef Janoušek, Zdeněk Jičínský, Jiří Jirásek, Juliána Jirousová, Věra Jirousová, Marie Kaplanová, Olga Kaplíková, Petr Káš, Alfréd Kocáb, Luboš Kohout, Helena Kolářová, Petr Kopecký, František Kergela, Josef Kordík, Jiří Kostur, Jiří Koula, Svatlana Koulová, Jan Kouřil, Jaroslav Kouřil, Eliška Kovalová, Jan Kosiík, Karel Kraug, Petr Kreibich, Petr Krejčí, Milan Krumphole, Eva Kubečková, Marie Růt Křížková, Josef Kubeček, Věra Kubičková, Jaroslav Kukal, Jaroslav Kukol, Daniel Kumermann, Miroslav Kupka, Roman Kupka, Miroslav Kusý, Jaromír Kvapil, Martin Kvapil, Tomáš Kvapil, Marie Kvapilová, Olga Kvapilová, Viktor Labský, Jiří Látal, Aleš Lederer, Alena Lisová, Bežena Lisová, K. Liška, Jan Lepatka, Anna Lorencová, Klement Lukeš, Richard Machan, Radomír Malý, Václav Malý, Anna Marvanová, Jaroslav Mezník, Jiří Michálek, Jiřina Michálková, Dana Němcová, Helena Němcová, Marcela Němcová, Markéta Němcová, David Němec, Ondřej Němec, Radka Nováková, Zuzana Nováková, Slávek Ostřížek, Markéta Ostřížková, Petr Ouda, Jiřina Oudová, Martin Palouš, Radim Palouš, Anna Paloušová, Pavla Paloušová, Viktor Parkán, Karel Pecka, Vít Pelikán, Hana Pelikánová, Emil Pospíšil, Josef Pospíšil, Jan Prine, Květoslava Princová, Helena Práchevová, Danuše Prvá, Pavla Puřová, Pavel Renčík, Miloš Rejchrt, Pavel Roubal, Věra Roubalová, Jakub Ruml, Jan Ruml, Jiří Ruml, Tomáš Růžička, Zora Rysová, Milan Reháč, Vladimír Řiha, Marie Řihová, Jana Seifertová, Jan Slabý, Václav Slavík, Rudolf Slánský, Zdislava Slezáková, Andrej Stankevič, Olga Stankevičová, Vladimír Stern, Jana Sternová, Eva Stuchlíková, Jindřich Suchánek, Lubomír Suchánek, Eva Suchánková, Jan Šabata, Anna Šabatová, Ladislav Senkýř, Jiřina Šiklová, Libuše Šilhanová, Marie Šimáčková, Milan Šimečka, Jan Šimsa, Martin Šimsa, Marie Štěpánová, Olga Sulcová, Petraška Sustrová, Petr Svestka, Igor Tesařík, Roman Tomášek, Jakub Trejan, K. Trejanová, Marie Trtíková, Ludvík Vaculík, Tomáš Važan, Jana Važanová, Jana Veselá, Vl. Vítek, Tomáš Vlasák, Josef Vohryzek, Věra Vránová, Ivan Vyhnal, Miluše Zamazalová, Josef Zvěřina.

X X X X X X X

Prezident republiky

dr. Gustáv Husák
Praha - Hrad

Pane prezidente,

2. března 1983 jsem Vám poslala více než dvě stě podpisů občanů, kteří naléhavě žádají propuštění politických vězňů, kteří jsou vážně nemocní. Jde o Rudolfa Battěka, Ladislava Lise a Jaromíra Šavrdu.

Podpisy se žádostí o propuštění těchto nemocných vězňů stále docházejí, proto Vám dnes posílám další jména těch, kteří žádají propuštění vězňů, aby nedošlo ke zhoršení jejich zdraví, ne-li k ohrožení života.

Ze správnost níže uvedených podpisů:

Anna Marvanová
Jereňanova 2
Praha 3

V Praze dne 2. dubna 1983

Karel Bečvář, Petr Cibulka, Jan Dohnal, Jiří Dienstbier, Ludvík Dřímal, Tomáš Dušanek, Jan Heller, Jiří Chalupa, Petr Kabeš, Vavřinec Kerčíš, Josef Král, Alena Knaprechtová, Karel Mádr, Alois Mouchka, Pavel Myslín, Jaromír Němec, Jindřich Němec, Václav Novák, Josef Novák, Michal Novotný, Bohumil Obdržálek, Pavel Očádlík, Jaromír Petrá, Tomáš Petřivý, Marcela Stárková, František Špánek, Jan Štafa, Antonín Vymazal, Jaroslav Vypich, Jiřina Zelenková, Jitka Zelenková.

X X X X X X X X X

Poděkování Mezinárodnímu výboru na Podporu Charty 77

Comité international
pour le soutien de la Charte 77
en Tchécoslovaquie

Jména příjemců ceny Jana Palacha za rok 1982, děkujeme Výboru za projevenou podporu materiální a zejména morální, jejíž je tato cena výrazem. Věřím, že zápas kněží, pastora a laiků členů Charty 77 o svobodu víry v naší zemi neustane, ale ponese dobré ovoce.

Děkujeme rovněž všem přispěvovatelům na celém světě, kteří svými dary na vytvoření sbírky podíleli.

Bůh žehnej dárcům a darům!

Václav Malý - člen kolektivu mluvčích Charty 77
S přátelskými pozdravy
Jan Kozlík - mluvčí Charty 77

X X X X X X X X X

Depis Anny Šabatevé ministru spravedlnosti

JUDr Jan Kašpar - ministr spravedlnosti
Vyšehradská 16
120 00 Praha 2

V Praze dne 29.3.1983

Pane ministře,

můj muž ing. Petr Uhl byl v roce 1979 odsouzen Městským soudem v Praze na pět let nepodmíněně /§ 98, odst. 1,2/. Trest vykonává v II.NVS v pevnosti Měrov.

Můj manžel není zcela zdrav, má chronickou bronchitidu a po řadě středoušních zánětů v dětství a dospívání a po operaci ucha měl velmi

sníženou slyšitelnost pravého ucha. Lékař ORL konstatoval výrazné zlepšení a s manželem se shodli, že je pravděpodobně způsobeno pravidelným užíváním komplexních vitamínů s obsahem minerálních látek. Až do listopadu 1982 jsem mohla manželovi na návštěvách /jednou za půl roku/ vitamíny předat. Koncem minulého roku došlo k nepochopitelnému jednání ze strany vedení NVÚ Mírov, budu je dokumentovat citáty z dopisů mého muže.

18.10.1982: "...Dostal jsem také povolení na vitamíny, na základě doporučení lékaře ORL. Byl jsem nedávno na audiogramu, poslední tři audiogramy, tedy zhruba jeden rok až jeden a půl roku je slyšitelnost pravého ucha /operovaného/ 60-70%, zatímco před dvěma roky a dvěma a půl rokem byla jen 10-20%. Radikální zlepšení přičítám pravidelnému brání vitamíny. Mám povolen jen přípravek MULTIBIONTA FORTE, fy B. Merck Darmstadt, jsou to tuším balení po 50 ks, předběžně jsem domluven na pěti krabičkách. Vitamíny prosím sežm a přiveš na návštěvu."

Na návštěvě, která se konala 29.11.1982 jsem se dozvěděla, že vychovatel povolení zrušil s odůvodněním, že se jedná o vitamíny zahraniční výroby /?/. V prosinci jsem tedy obstarala vitamíny tuzemské výroby a poslala je na adresu lékaře NVÚ s prosbou, aby byly předány mému muži.

3.1.1983: "Píšeš, žeš mi posílala balíček se spofavit a přípravkem vitamínem. Círou náhodou jsem se dozvěděl, že přišel 22.12., ale byl adreseván /což bylo jistě vhodné/ vedoucím lékaři. Zatím jsem z toho nic nedostal, ani mi nebylo nic oficiálně oznámeno. Před vánocemi mi spofavit lékař ORL předepsal."

Balíček se vrátil 24.12.1982 s poznámkou, že není uvedena přesná adresa.

17.1.1983: "Spofavit mi neposíleš, nedali by mi to, ani cokoliv jiného. Přislíbili mi, teď spofavit z mého konta /už z něho uvolní 36Kčs/ a za určitých předpokladů /např. bude-li zde k mání/ bych ho měl příští týden dostat."

31.1.1983: "Ptáš se zase na ty nešťastné vitamíny, které, /jak jsem ti psal/ mám od prosince předepsány /doručeny ORL/, místo té původní multibionty. Už jsem na ně složil peníze z konta, ale pak náčelník NVÚ povolení zrušil, takže jsem je nedostal a nedostanu."

13.2.1983: "Náčelník NVÚ zrušil své předchozí povolení na jejich nákup a úložného /peníze jsem už vybral a složil/ z toho důvodu, že jsem /v páteční ledna/ trval na odeslání své stížnosti ve věci multibionty a spofavitu na Správu do Prahy. Píšu-lu "z toho důvodu", není to můj dojem, ale oficiální zdůvodnění."

Domnívám se, že o otázkách, souvisejících se zdravím vězňů by měli rozhodovat lékaři a kritériem tohoto rozhodování by měl být zdravotní stav člověka a nic jiného, a proto Vás pane ministře žádám, abyste zjednala právu.

V Praze 11. března 1983

Anna Šabatová
Anglická 8, Praha 2

X X X X X X X X X X X

Dopis ing. Pavla Roubala Mezinárodní federaci pro lidská práva
Mezinárodní federaci pro lidská práva
Paříž

Vážení, obracím se na Vás kvůli porušování zásady veřejnosti v naší zemi. Jsou tomu již čtyři roky, co jsem se marně pokusil zúčastnit se veřejného hlavního líčení v trestní věci dr. Jaroslava Šabaty v Trutnově a začal naše státní orgány písemně upozorňovat na porušování zákona, zaručujícího veřejnost soudního jednání. Od té doby mi bylo zabrá-

něno v účasti na dalších dvanácti jednáních soudů - Okresního a Krajského v Hradci Králové, Městského a Nejvyššího v Praze, Krajského v Českých Budějovicích, Okresního v Chomutově, Krajského v Ústí n.L. a Okresního v Plzni. Šlo o trestní věci těchto dalších občanů: Jana Zmatlíka, ing. Petra Uha, Václava Havla, dr. Václava Bendy, Jiřího Dienstbiera, Otky Bednářové, dr. Daňy Němcové, Jiřího Gruntoráda, dr. Josefa Danisze, ing. Rudolfa Battěka, ing. Jana Litomiského, Ivana Jirouse, Františka Stárka. Zásada veřejnosti soudu nebyla porušena jen tím, že já sám jsem se ho nemohl zúčastnit, ale téměř vždy měli přístup do jednací síně nejvýše dva příbuzní obviněných, v případech Jiřího Gruntoráda, JUDr. Danisze, Františka Stárka, Michala Hýbka vůbec nikdo z jejich blízkých nebo přátel. Přitom naše zákony zaručují obviněnému před soudem právo na dva důvěrníky v případě, že soudní jednání je neveřejné, a tato všechna naposledy jmenovaná jednání byla veřejná! Často nejsou přátelé obviněných vpuštěni ani do soudní síň budovy, téměř vždy jsou legitimováni a někdy fotografováni. Příslušníci bezpečnosti, kteří v počtu několika desítek brání veřejnosti ve vstupu, argumentují buď plnou jednací síní nebo rozdanými vstupenkami. Žádost o větší síň předseda soudu /pokud se k němu občan vůbec dostane/ pravidelně zamítá. Jindy byla veřejnost soudu omezena s tím, že jednání probíhá v prostoru věznice, veřejnosti nepřístupném. Tak tomu bylo při veřejném zasedání plzeňského soudu, projednávaného věci podmíněného propuštění ing. Jana Litomiského. Žádného z výše zmíněných jednání se také nemohl zúčastnit žádný západoevropský zájemce - novinář, právník, zástupce velvyslanectví či politické strany.

Stížnosti na nezákonné omezování práva na veřejný soud jsem se obrátil na řadu soudů, prokuratur, odborových orgánů, ministerstvo spravedlnosti, předsedu vlády, Federální shromáždění i jednotlivé poslance. Odpověď jsem nedostal žádnou nebo vyhýbavou. Naposledy jsem se 3. listopadu 1982 obrátil na presidenta republiky, ale dosud jsem rovněž odpověď nedostal.

Místo odpovědi příslušných orgánů, na které jsem se v souladu s naší ústavou obrátil, dostalo se mi zvýšené pozornosti naší bezpečnosti - tak například poté, co jsem si napsal Krajskému soudu v Hradci Králové o informaci, jakým způsobem se mohu zúčastnit odvolání dr. Sabaty, byl jsem na den zasedání hradeckého soudu předvolán na pražské oddělení bezpečnosti. Na můj podobný dotaz ve věci Ivana Jirouse mi sice Okresní soud v Chomutově odpovídal, že hlavní líčení "je veřejné a přístup do jednací síně má každý, kde má o jednání zájem po obsazení všech míst", ale můj zaměstnavatel mi na první den jednání odmítl poskytnout dovozenou.

Stěžoval jsem si, mimo jiné i v Kanceláři federálního shromáždění, kterou jsem předem o svém úmyslu zúčastnit se chomutovského procesu informoval a žádal ji, aby pozorně sledovala postup příslušných orgánů při zajišťování veřejnosti jednání. Za týden jednání pokračovalo. Dovozenou jsem sice tentokrát dostal, ale po příjezdu do Chomutova jsem byl před budovou soudu legitimován a pak na dobu soudního jednání zcela neoprávněně pět hodin zadržován bezpečností. Propuštěn jsem byl s pohrůbkou, že budu znovu zadržen, objevím-li se v okolí soudní budovy. To se stalo přesto, že jsem příslušníky bezpečnosti upozorňoval, že jsem o své snaze o nápravu porušení veřejnosti soudního jednání informoval Federální shromáždění a že si budu stěžovat i na jejich postup.

U našich institucí se práva dovolat nemohu, i když Ústava zaručuje jak právo každého na veřejný soud, tak povinnost státních orgánů řešit podněty občanů. Dospěl jsem tedy k názoru, že veřejnost soudu u nás není porušována nedopřáním v jednotlivých případech, ale že je, alespoň v určitém druhu procesů, porušována soustavně a i nejvyššími státními orgány přinejmenším trpěna. Podobné zkušenosti jako já mají desítky dalších a dodnes je ve vězeních řada občanů, kteří byli souzeni za omezení

tohoto základního práva obhajoby. Obracím se proto na Vás s prosbou, abyste svým vlivem pomohli sjednat nápravu.

S pozdravem ing. Pavel Roubal
Částrov 131, okr. Pelhřimov

X X X X X X X X

Odvolání podpisu Charty 77 a odpověď A. Marvanové

Mluvčí Charty 77.

Dne 17.3.1983

V roce 1977 jsem provedl signaci "CH-77". S tiskovinou jsem se dopředb-
na neseznámil. Postupem doby jsem zjistil, že prohlášení Charty se nezto-
težňuje s mým politickým přesvědčením. Své signace lituji a žádám tímto
abych byl se seznamu signatářů vyškrtnut. Žádám abych byl písemně infor-
mován o tom, že mou signaci rušíte. Tuto informaci zašlete na adresu:

Karel Khodl
Engelsova 100
Karlovy Vary

Khodl Karel

Pan Karel K h o d l
Engelsova 100
360 00 Karlovy Vary

V Praze 2. dubna 1983

Pane Khodle,

byl mi předán Váš dopis ze dne 17.3.1983 /poštovní razítka až
24.3.1983/, jímž rušíte svůj podpis základního prohlášení Charty 77 a
tím, že jste je původně neznal a později zjistil, že neodpovídá Vašemu
politickému přesvědčení. Devoluji si Vás upozornit, že Základní pro-
hlášení Charty 77 se opírá o fakta, a nimiž 11.11.1975 výsledkem sou-
hlas Federální shromáždění ČSSR, a které ratifikoval prezident republiky

Obsah Vašeho dopisu беру на vědomí. V dalším životě Vám přeju
hodně úspěchů a vždy dost sil k tomu, abyste nadále skutečně podepiso-
val jen to, o čem jste sám přesvědčen.

Anna Marvanová

X X X X X X X X

Dodatek ke zprávě Palmeho komise z minulého čísla.

V minulém čísle Informací o Chartě 77 byla zveřejněna zpráva Palmeho
komise, z níž byla omylem vypuštěna str. 4. Publikujeme ji nyní a záro-
ven se otenářům omlouváme.

K posílení důvěry mezi státy, potřebné k úspěšnému jednání o od-
zbrojovacích krocích, považuje komise za účelnou výměnu informací o vý-
dajích na zbrojení v souladu s rezolucí 35. zasedání VS OSN a rozvinutí
dialogu o výskumu i vývoji všech druhů zbraní.

Do jednání směřujících k zajištění společné bezpečnosti všech států měl
by být zapojen účinněji mechanismus OSN, posílena úloha Rady bezpečnos-
ti i generálního sekretáře. Komise navrhuje vypracování procedur k uplat-
nění zásad kolektivní bezpečnosti zejména pro konflikty v "třetím světě"
kdy za dobu od konce II. světové války došlo už k více než 120 ozbrojených
konfliktů. K tomu by bylo nutno vypracovat i systém financování potřeb-
ných mírových operací.

Doporučuje se obdobně jako v Evropě pořádat konference o bezpečnos-
ti a spolupráci též v jiných oblastech, vytváření pásem míru, zejména

v Indickém oceánu a jihovýchodní Asii. Podporuje se mexický návrh na takové pásmo ve Střední Americe. Stejně významným příspěvkem k všeobecnému odstranění jaderného nebezpečí jsou bezatomová pásma vytvořená dohodou států příslušných oblastí, jak už bylo vytvořeno v Latinské Americe dohodou z Tlatelcoice. Shodně s Brandtovou komisí zdůrazňuje také tato správa úzkou spojitost mezi odzbrojením a řešením výžných hospedářských sociálních problémů krize 70. a 80. let i potřebu účinnější pomoci rozvojovým zemím "3. světa", již by umožnil podstatný krok v odzbrojení. Svým obsahem i tónem je zpráva Palmeho komise dobrým příspěvkem do diskuse rozvíjející se ve světové veřejnosti o potřebě i možnosti odvrátit hrozbu jaderné katastrofy. Může zvěcnit stanoviska vyslovovaná v mírových kampaních a měla by ovlivnit i instituce, vlády států, zejména vedoucích velmocí, dávají svým představitelům a delegacím k jednáním o otázkách ve správě uváděných. Bylo by jistě překročením, kdyby byla základem pro interpretaci koncepcí, stanovisek a návrhů, jež k těmto problémům vyhláší s obou stran tyto velmoci i jejich spojenci. I tomu by mohla napomoci dobře informovaná veřejnost.

X X X X X X X X X X X

Dopis B. Placáka inspekcí Ministerstva vnitra

Inspekcí MV ČSSR
 Ministerstvo vnitra ČSSR
 Obránců Míru
 Praha 7

Praha 2.3.1983

Koncem roku 1981 byly mně, manželce, oběma mým synům a dceři odebrány Obvodní správou SNB v Praze 9 cestovní pasy. Odvolání proti tomuto rozhodnutí ke Krajskému odboru pasů a víz v Praze byla zamítnuta bez možnosti dalšího odvolání. Nová žádost mé dcery Lenky o vydání cestovního pasu ze dne 20.12.1982 byla Obvodní správou SNB v Praze 4 zamítnuta a právě tak odvolání ke Krajskému odboru pasů a víz v Praze ze dne 17.1.1983.

Ve všech těchto případech byla negativní rozhodnutí odůvodněna do slova a do písmene takto: není v souladu se státními zájmy ČSSR, abyste byl /la v současné době držitelem/ikou cestovního dokladu a cestoval /la do ciziny/. Odůvodnění posledního zamítnutí odvolání dcery Lenky je ještě doplněno takto: Vaše vycestování do ciziny by bylo v rozporu s ochranou vnitřního pořádku.

Demnívám se, že taková obecná, nekonkrétní odůvodnění nemají žádnou ani průkaznou ani nápravnou cenu. Každému člověku je možno říci, že se dopustil hříchu, že jednal nedobře, že zaujal nesprávný postoj apod. Nechci-li nebo nemohu-li povědět kterým hříchem, jakým jednáním, kterým postojem byl řád, ustanovení, zákon porušen, pak jde spíše o nařčení než o odůvodnění. Jeho společenský dopad je úplně opačný než jaký by měl mít trest. Každému zločinci, ba i pouhému přestupníkovi je nutno nejdříve odšlit a dokázat mu spáchaná čina. Teprve potom je možno vynést rozsudek. Bezúhonný člověk nebo spouh ne každý bezúhonný člověk, který nikdy nebyl trestán a který řádně plní svoje povinnosti tote právo v našem společenském uspořádání nemá? Moje žena a moje děti mají jediný "hřích" - hřích na nich nezávislý - že jsou mými blízkými příbuznými a že já až jsem se sám také ničeho nedopustil, se jako člen kolektivu mluvčích Charty 77, netěším zvláštní pozornost oblíbě u orgánů StB. Jde tu tedy o jakousi novou formu dědičného satížení. Dosud jsem znal tři taková satížení: dědičným hříchem, krevní matou a rasou. Dědičný hřích křesťanů byl velmi demokratické povahy. Postihoval všechny bez rozdílu a proto

se ani vlastně jako nějaká zvláštní zátěž nevnímal. Byl sice dlouhodobý, ale přece jen limitovaný příchodem Vykupitele. Krevní msta je krutá, týká se však jen úzkého okruhu osob daných rodů. Nacistický rasový postih patří nesporně svou krutostí a svým rozsahem k nejstrašnějším. Všechny tyto dědičné zátěže byly nějak "zduvodněné". Naproti tomu se naše dědičná zátěž nezakládá ani na zakázaných jablkách ani na zabítí příbuzného ani na méněcennosti. Její důvod je skrytý, anonymní, patrně pro obavy, že by nebyl nesaujatými pochopen. Potvrzuje to dovětek k zamítavému rozhodnutí u dcery Lenky, která se nikdy nezabývala a nezabývá ničím jiným než čím se zabývají dívky jejího věku. Tvzení v něm obsažené, že by totiž její cesta do ciziny mohla ohrozit vnitřní pořádek v našem státě, je spíše málo povedeným žertem než úředním zjištěním, který by mohl vyvolat u nesasvěceného obavy o stabilitu našeho zřízení. Bylo by zajímavé, jak asi by naši marxističtí filosofové zdůvodnili zavedení toho hříchu, aby se nějak vešel do vládnoucí ideologie. Možná, že by nakonec řekli, že zdůvodňovat není třeba. Nepřekvapilo by mě to, neboť jsem se již s podobnou argumentací setkal. Když mně jistý generál odebíral vyznamenání, byl jsem tak dotěrný, že jsem se zeptal na důvody a ten jistý generál mi, po krátkém zaváhání řekl: "Důvodů netreba." Okruh postižených je značně rozsáhlý, neboť nový dědičný hřích se šíří, na rozdíl od ostatních dědičných hříchů, nejen dědičně, ale i infekčně /přechází na ty, kteří s postiženými přicházejí do styku s výjimkou orgánů, kteří jsou patrně očkováni širší veřejností nepřístupnou anti-hříšnou látkou/. I trest je velmi krutý, mají-li pravda všemi uznávané autority, že nejstrašnějším postihem člověka je nedovolit mu, aby dělal to, co má rád a co umí. Nadto také nikdo neví do kterého kolena bude postih uplatňován, protože to nebylo právě tak, jako samotný postih úředně stanoveno. Zatím jsou k dispozici teprve kolena druhá a výjimečně třetí. Za vlády nacismu u nás jsme museli prokazovat svůj rasový původ jen do třetího kolena a to jen té s nás, kteří byli ve státních službách. Ze všech těchto důvodů se zdá náš postih nejkrutější se všech dědičně sspříčiněných postihů.

Se zájmem, ale i s jistým údivem, jsem sledoval mnohá prohlášení představitelů našich vrcholných vládních a stranických orgánů, že u nás není žádná diskriminace občanů pro jejich názory... Nemohu uvěřit, že by vysoce státní a stranické funkcionáři vědomě říkali nepravdu. Nesbývá, než se domnívat, že nic o tom nevědí. Proto jsem se rozhodl sdělit jim, touto cestou, v tomto ohledu, nejautentičtější, tj. moji vlastní zkušenost, která přesvědčivě dokazuje na diskriminaci a persekuci našich občanů jak pro jejich názory, tak pro názory jejich příbuzných.

Ve vší stručnosti shrnu a uvedu jen některé z nich:

V r. 1969 jsem byl bez předchozího řízení a s okamžitou platností zba- ven, pro svoje názory, místa vedoucího chirurga.

V r. 1977 jsem byl na hodinu propuštěn s místa subalterního lékaře pro- te, že jsem podepsal Chartu 77.

V r. 1981, když jsem se stal mluvčím Charty 77 jsem rovněž s okamžitou platností, nesměl dále pracovat jako strážný v Loretě /i když tentokrát byl uveden jiný důvod, který do té doby nikomu nevěděl, až byl dobře známý zaměstnavateli i StB./.

V r. 1981 byl mně i všem mým rodinným příslušníkům odebrán cestovní pas, neboť prý není ve státním zájmu, aby kdokoliv z nás cestoval do ciziny. Všichni ti, kteří cestují s ČEDOKEM nebo jeho prostřednictvím, cestují ve vlastním a ne ve státním zájmu, neboť jízdy ve státním zájmu obsta- rávají jiné instituce.

Nejde-li o diskriminaci, proč jízdy pánů Vopřášků, Nejeschlebů, Skočdopolů, případně řady Neváků, Nevetných a Nevých, kteří jedou do ciziny s jediným cílem, aby se vykoukali v moři apod. jsou státně důle- žité, zatímco jízdy příslušníků mé rodiny jsou pro tytéž důvody pro- tistátní? Jestliže se snad od nynějška budou povolovat jen státně důle-

žitě jízdy, nemělo by se snadno uvažovat o zrušení zahraničního oddělení CEDOKU, které by takto stratilo svou Raison d'etre?

Na vědomí:

- 1/ Kancelář feder. shromáždění
- 2/ Úřad předsednictva vlády ČSSR

Prof. MUDr B. Placák DrSc

X X X X X X X X X X X

Konference se Evropu bez jaderných zbraní v Berlíně 83

V Berlíně se bude ve dnech 8. - 15. května 1983 konat konference o odzbrojení Evropy. Tato nejnovější iniciativa je pokračování snah, zahájených v r. 1980 výsvou Bertranda Russella se Evropu bez nukleárních zbraní, která byla podepsána množstvím politiků i umělců z celé Evropy.

Přinášíme text prohlášení.

"Rok 1983 nebude snadný" - říkají naši politikové. "Bude nebezpečným" - dodávají ti, kde již přes tři roky upozorňují na vážnost ohrožení, které pro Evropu znamenají taktické atemové zbraně nové generace, konkrétně americké a sovětské eurorakety středního doletu.

Ve zkoušce síl mezi Američany a Sověty, zahájené v r. 1979 "dvojitým" rozhodnutím NATO, jde o budoucnost uvolnění v Evropě, o naši budoucnost. V poslední době francouzská vláda schvaluje rozmístění nových amerických raket v Evropě a má přitom za to, že sástanou stranou této jaderné licitace. Tato jaderná trumfování však znamená nové a bezprostřední nebezpečí.

Jde o nový arzenál "okázale efektních" zbraní středního doletu /Sovětské SS 20, americké Pershing II a křížující střely/, které nejsou interkontinentální, které však díky své miniaturizaci a přesnosti mohou vojenským jazykem řečeno, provádět "chirurgické zákroky" bez poškození vedlejších orgánů." Tato modernizace jaderného arzenálu, zahrnutá do nové obranné strategie, vyhlášené direktivou č. 59 prezidenta Cartera v r. 1980, umožňuje přinejmenším teoreticky Omezenou jadernou válku.

Po 25 letech míru, jemuž se těšily vyspělé země severní polokoule, nabrala rovnováha strachu podivných rysů. Znovu vyvstává pokušení považovat válku za racionální či krajní prostředek řešení politických konfliktů či všeobecné nekontrolovatelné krize. Slibovat si mír od rovnováhy síl - není to dnes riskantní sáška, ne-li lež?

SNAHA po rovnováze udržuje závody ve zbrojení

Demná rovnováha dnes ve skutečnosti znamená, že dvě supervelmoci, disponující takovým vojenskokenemickým potenciálem, který by jim umožnil světovou nadvládu, trpělivě, rafinovaně a zářputile hledají, kde by se rovnováha dala narušit. SSSR a USA schopné se několikanásobně zničit pomocí sbraní neomezeného účinku, byly donuceny přistoupit na kvantitativní kontrolu /SALT, dnes START/, umožněnou díky špiónážími družicím. Avšak na revivě kvalitativního výskumu a zdokonalování je dovoleno vše. Probíhají tak nové a nekontrolovatelné závody ve zbrojení, ještě svrhlejší a stejně ničivé.

Kde dnes máže zastávat názor, že svět vyřeší svou krizi přezbrojením a válkou?

OBRÁTIT ZÁVODY

Je životně důležité i možné tyto závody obrátit: "postupné a současné odzbrojování, jehož počátkem bylo opatrné jednostranné rozhodnutí omezeného rozsahu, které by fungovalo jako pednět" /návrh Mgr. Decourtraye, arcibiskupa lyonského/.

Te navrhuje v Maďarsku nevládní Hnutí za mír a dialog. Podobně holandské hnutí IKV /mezicírkevní rada míru - jedno z nejmečnějších hnutí v zá-

padní Evropě/ navrhuje první krok /pedperovaný novými mírovými hnutími v Evropě/ jednostranného odzbrojení, k němuž by došlo právě v Holandsku a který by napomohl kroku na východě.
Námítka je nasnadě: toto masové mírové hnutí, i pokud není placeno sověty /jak se nám snaží namluvit západní vlády a NATO/, sovětům nahrává a dřív či později se začne těšit jejich podpoře. Oslabuje tedy západ neblahou nerovnováhou, "pacifisté" se tak paradoxně stávají příčinou války.

KDE JE NEROVNOVÁHA?

Zde si musíme položit základní otázku: existuje někde nerovnováha toho druhu, že by ospravedlňovala ještě horšičnější závědy ve zbrojení? Masivní psychologická příprava uvnitř každého z bloků volá po myšlenkovém úsilí a analýze. V zemích, jako Francie, načleněných do vojenského a politického paktu, kde jsou informace značně tendenčně předznamenány, je třeba, aby obyvatelé v přemýšlení o tak závažných otázkách přistoupili ke zkoumání jejich povahy z co nejobektivnějšího hlediska. Na Západě nové eurorakety SS 20 se nám prezentují jako nezbytnost k nastolení rovnováhy v Evropě vůči SS 20. Na Východě jsou tytéž eurorakety považovány za nepřijatelné, neboť prý ustávají světovou nerovnováhu. Velmi dobré vysvětlení podal Fr. Mitterrand několik dní před svým zvolením: "Rakety Pershing odpoovídají na nerovnováhu v Evropě nerovnováhou sil ve světě. Chci tím říci: SS 20 nepřelétí Atlantik, ohrožují jen Evropu, ne USA. A na druhé straně Pershing - rakety jsou zacíleny na životní centra SSSR. K jejich zasažení potřebují méně času než sovětské rakety k zasažení Spojených států. Tente prostý časový rozdíl rozbil rovnováhu velmocí. Rusům nezbyvá nyní než žít ve strachu..."

Nasloucháme-li pozorně odborníkům, at vědcům či vojákům, je zcela rozumně možné z této zdánlivé kontradikce vyjít.

Geografická blízkost raket Pershing II ohrožuje ruskou "svatyni" v 6 minutách, což savádí světovou nerovnováhu, podobnou jako v případě rozmístění SS 20 na Kubě. Z ruského území však SS 20 ohrožují jen Evropu a část Afriky, nemožou zasáhnou americké území. Všichni experti vědí, že regionální nerovnováha v Evropě přestává existovat, jestliže kromě systému NATO /ponerky Poseidon/ vezmeme v úvahu i údernou sílu Francie a Anglie. Ostatně je známo, že tento druh výpěchtů lze snadno manipulovat podle toho, které základní stanovisko hájíme. Tím se dostáváme k otázce naší vlastní jaderné síly a to tím spíše, že modernizační projekty přetvářejí francouzské zbraně v jakési francouzské eurorakety.

Je dnes nemožné zabydlet se v "splendid isolation" ganlistického typu pod iluzerním deštníkem nukleární síly, která už není nezávislá ani sama o sobě, ani ve vztahu k náhlým mezinárodním mocenským poměrům.

V těchto mocenských poměrech je Evropa konfrontována s dvěma hřebami: na jedné straně sovětský jaderný arzenál, na druhé straně americké pokušení umožnit v Evropě emazenou jadernou válku rozmístěním nových střel, aniž by to vystavilo území USA většinu riziku.

ALTERNATIVA

Nezávislá mírová hnutí v záp. Evropě navrhuji alternativu ke střetu Východ-Západ, jehož dějištěm by měla být Evropa: denuklearizaci Evropy. Nejde o utopii, nýbrž realistický politický postup, jak nastolit uvolnění a oslabit vojenské bloky.

Projekt, který představuje Russellova výzva z dubna 1980, dovolil početným mírovým hnutím seuběžně sledování téhož cíle. První konference těchto hnutí se sešla v Bruselu v červenci 1982 a druhá se bude konat v Berlíně v květnu 1983. Jejím záměrem je seskupit nezávislá mírová hnutí, i instituce /strany, církve, odbory.../, sledující tentýž cíl. Proč Berlín? Přiložená politická platforma to ozřejmuje: Berlín je

symbolem rozdělení Evropy na dva antagonistické bloky. A právě na této demarkační čáře se sejdou budovatelé míru a "uvolnění zdele". Příprava konference, vzhledem k politickým událostem není jednoduchá. Jestliže západní vlády obvinují nezávislá mírová hnutí z "nahrávání Moskvě", sověti je obvinují z nahrávání studené válce a rozesílají stovky dopisů, aby před touto konferencí varevali. Podle sovětů konference rozdělí "skutečné protiválečné hnutí". Inu paradoxy nezúčastněnosti...

EMANCIPACE HEGEMONISMU

Masový odpor proti nesvobodě, představovaný Solidaritou, vznik nezávislých mírových hnutí v NDR, v Maďarsku, existence Charty 77 v ČSSR působí na kluzké evropské plešce ruskému hegemonismu začne potíže. Stejně tak západní mírová hnutí, zúčastněná na této konferenci, jsou základními emancipace od amerického hegemonismu, jednajícími s národy Evropy zbavené nezávislosti, jako se svými "klienty".

Práce pro mír je nedělitelná:

Částečně díky tomu, že v západní Evropě došlo k mohutným mírovým manifestacím, mohlo nezávislé hnutí v NDR pozhvednou svůj hlas. Víme také, že okamžitě následovala v této zemi vládní represe, nebyla však korunována úspěchem. Bojovat za nezávislost národů znamená nejprve bojovat za mír, Národy východu i západu mají právo i povinnost položit si otázku nad politiku sbrojení a přezbrojení jejich vlád. To je důvodem, pro který většina hnutí, bojujících na Západě proti rozmístění Pershing II a střel Cruise, se staví zároveň pro SS 20 a podporují Poláky, Maďary i Němce v jejich úsilí pro emancipaci. Tato hnutí musí vyvíjet tlak a již tak činí - aby došlo k návratu k politice mezinárodního uvolnění. Pouze toto uvolnění umožní nezúčastněnost na blecích a edstartování postupného a souběžného odzbrojování. Uvolnění napětí napomůže hledání východiska ze světové krize a v budování nového ekonomického řádu, jehož se domáhají na bohatých zemích národy žijící v bídě, v tomto permanentním zdroji konfliktů a válek.

Berlín 83 bude skvělou příležitostí k vyvíjení podobného tlaku a k vypracování nového uvolnění. Již v únoru můžeme obdržet podrobný program konference, která se bude konat od 10. do 15. května. Bude otevřena všem, kdo se stotožňují s principy Rusellovy výzvy.

X X X X X X X X X

Dr. Jiří Hájek: Charta 77 a současné mírové hnutí

V posledních několika měsících se mluvčí i někteří signatáři Charty 77 dostali do přímého styku s představiteli a účastníky nezávislého mírového hnutí /či hnutí za jaderné odzbrojení/ ze zemí západní Evropy. V téže době se k nám dostaly ze zahraničí časopisy a některé články či dopisy podepsané pseudonymy autorů z Československa /Václav Ráček, Miroslav/ podle kontextu či podle redakčních poznámek pocházejících z kruhů Charty 77 nebo jí blízkých, značně kritické vůči tomuto hnutí. Jejich kritika jakoby vycházela z představ, které se o tomto hnutí pokouší v naší veřejnosti vytvořit oficiální zdejší propaganda - či na druhé straně přívrženci reganovského neekenzervatismu. Naše rozhovory s těmito přáteli, kteří vesměs přišli k nám z vlastní iniciativy a velkým pochopením a sympatiemi, i studium literatury, kterou nám dali k dispozici, daly nám obraz daleko méně zjednodušený, barvitější možno říci i plastičtější.

Jde o podstatně nový jev, jiný než byl rozmach hnutí proti atomové bombě počátkem 50. let a samozřejmě odlišný od toho, co někteří z nás poznali v třicátých letech jako "RUP" /Rassemblement universeel pour la paix/. Je to dáno současným poměrem sil ve světě i charakterem nebezpečí, před nímž toto hnutí varuje a proti němuž vystupuje. I když hrozbu atomové války lidstvo pocítilo již okamžikem Hirošimy, byla v jeho vě-

domí postupně zneškodňována, odsouvána kamsi do neskutečna řadou let, v nichž fungoval jev, označovaný sňevy "rovnováha strachu", udržovaná a stále obnovovaná dalšími koly závodů ve zbrojení. Jejich velmocenství protagonisté snažili se přitom udržet dojem, že nebezpečí z rostoucí vratkosti této rovnováhy mají bezpečně pod kontrolou. Napomáhala tomu i průběžná jednání mezi nimi, svými výsledky ovšem pokoušávající daleko za závratným tempem techniky ničení a smrti. Koncem sedmdesátých a počátkem osmdesátých let, kdy se ocitly odzbrojovací jednání na mrtvém bedě /neratifikování smlouvy SALT II o strategických zbraních, žádný výsledek na vídeňských jednáních o snížení vojsk ve střední Evropě/ a naopak známé usnesení NATO 1979 o rozmístění nových amerických raket středního doletu v záp. Evropě /jako protiváha sovětským raketám podobného typu/signalizovalo další kolo zbrojení a bezprostřední zesílení nebezpečí právě pro Evropu - zvláště když se začaly objevovat v USA úvahy odpovědných míst o možnosti "omezené jaderné války" a vítězství v ní - zvedl se v západoevropských zemích a zčásti i v USA odpor. Je příznačné, že nevychází jen z řad politické levice či tradičních pacifistických kruhů. Velkou úlohu v něm mají církve různých vyznání, a to i jejich vysocí hodnostáři. Je v něm řada bývalých vládních činitelů, diplomatů, politických, hospodářských i vojenských odborníků. Dynamika mu ovšem dodává široká lidová základna, zahrnující značnou část mladé generace, pečující bezprostřední ohrožení vlastních životních perspektiv, silným prvkem je tu i vědomí nebezpečí, jež samé válečné přípravy představují pro ekologické podmínky života. Hnutí se snaží upozornit veřejnost i vlády na hrozící nebezpečí jaderné války pro celé lidstvo - zvláště pro tu jeho část, která žije v průmyslově vyspělých zemích s poměrně vysokou životní úrovní zabezpečenou rozvinutou a složitou technikou zranitelnou obzvláště zásahem sbrání hromadného ničení. V souladu se stanoviskem předních odborníků sdíláme, že v jaderné válce nemůže být vítězů, nýbrž jen zničení a smrt obrovských rozměrů, vedoucí buď k zániku lidského rodu nebo k jeho pádu na úroveň fyzického, duševního, morálního i společenského, ~~zahrnujícího~~ živoření, rušícího rázem usilí i díle celých tisíciletí. Požaduje na vládách a politicky vlivných kruzích, aby rozvinuly vážné úsilí k zmenšení a postupnému odstranění této hrozby opravdovým a účinným jednáním o odzbrojení i vlastními iniciativními kroky snižování výzbroje i vojenských výdajů. Snaží se ve veřejnosti i v politických a vládních kruzích překonat dosavadní jednostranné, černobílé chápání světového dění i vlastní bezpečnosti a hlediska jedneho či druhého ze soupeřících bloků a na něm založené rovnováhy "vzájemného zastrašování" a nahradit je vědomím odpovědnosti vůči člověku, lidstvu, budoucnosti: v té souvislosti ukazuje na naléhavost řešení globálních problémů, vůči nimž je rivalita mocenských i ideologických soupeřů vyspělé části světa jen překážkou; potřeby většiny lidstva žijící v "třetím světě", perspektivy vyčerpávání dosavadních zdrojů života lidstva i ohrožení jeho životního prostředí.

Nezávislé mírové hnutí tak apeluje ke všem národům i vládám. Staví se proti stoupenům násilného řešení mezinárodních otázek jak na Západě, tak na Východě či rozvojevé Jihu. Požaduje oboustranné vyvážené konstruktivní kroky k omezení a kontrole zbrojení. Jeho požadavky odpovídají tak programu, který pro všechny mocnosti a jejich seskupení vypracovala v minulém roce nezávislá komise složená z předních odborníků i osobností se značnou autoritou pod předsednictvím nynějšího švédského předsedy vlády O.Palmeho.

Prakticky a konkrétně ovšem tohle hnutí žije a rozvíjí svou činnost v zemích západní Evropy - členských státech NATO nebo neutrálních. Zde v rámci neutrality a demokratických ústav /se všemi nedostatky, jež toto zřízení má a může mít/ dostává se mu možnost působit na veřejnost i na vlády a toto působení, jak jsme se dozvěděli např. od holandských přátel, není zanedbatelné. Vůči jiným státům i vládám může hnutí podobného rázu vystupovat jen s výzvami a doporučeními morálního charakteru.

Vzniká tu jakási asymetrie. V zemích Varšavské smlouvy neexistuje mírové hnutí podobného rázu. Mírové výbory /nebo rady/ nevyrostají zde ze základny spontánně vznikajícího lidového hnutí, nýbrž podobně jako jiné útvary a orgány podobného druhu jsou vytvářeny spíš "shora" za rozhodující účasti aparátu vládnoucí strany, jsou začleněny do struktury moci a jejich úkolem není tolik předávat politickému vedení náměty či návrhy nebo snad i kritiku ze strany lidového hnutí, nýbrž spíš mobilizovat veřejnost pro podporu politiky vlády, přijímané jako nejlepší cesta k zabezpečení míru. Nejde tu o to, že bychom chtěli a priori popírat mírový charakter zahraniční politiky SSSR, ČSSR nebo jiné země Varšavské smlouvy - domnívám se napr. že v nedávné pražské deklaraci těchto států je řada velmi kladných podnětů i návrhů zasluhujících podporu./

Jde o to, že mírové výbory u nás mají jiný charakter i jinou funkci než mírové hnutí na západě. Přijímají a priori každý zahraničně politický krok politického vedení země jako mírový, aniž jej zkoumají a aniž k takovému zkoumání /jež by dávalo o to větší přesvědčivost jejich závěrům a závěrům v očích obecnosti, k němuž hovoří/ mají možnost. To, jak víme, dodává manifestacím pořádaným pod jejich hlavičkou značně formální ráz. To stěžuje i možnost spolupráce s nezávislým mírovým hnutím Západu.

Tato asymetrie je pak i důvodem a základem jednostranného obrazu činnosti nezávislého mírového hnutí v pohledu zdejších sdělovacích prostředků, reprodukcijících jeho kritické postoje vůči politice NATO a zamlčujících kritiku stanovisek i činů SSSR a jeho stoupenců. Stejně však - i když s opačných pozicí s odmítnutím - posuzují tyto postoje "jestřábi" NATO. Západní nezávislé mírové hnutí hledá proto kontakty k nekonformním skupinám zemí Varšavské smlouvy, mezi nimi i s Chartou 77. Mluvčí Charty zaujali k němu zásadně pozitivní stanovisko a rozvinuli je dál v dopisech adresovaných hnutí koncem března, koncem srpna a v listopadu 1982. Vždyť Charta 77 rovněž odmítá černobílé "blokové" posuzování a chápání věci a místo ideologických schémat staví do popředí člověka s jeho právy jako občana - partnera a nikoli poddaného moci. V duchu tohoto aktivního člověčenství a humanismu není lhostejné vůči otázkám míru a válečného nebezpečí - už proto ne, že mohla vzniknout a udržet se právě díky avšduší vytvořenému Helsinkami 1975. Ostatně nejen Závěrečný akt z Helsinek, ale samy Pakty o lidských právech, Všeobecné deklarace lidských práv, už Charta spojených národů a hlavně život sám vyjadřuje úzké spejení věci lidských práv s věcí míru, jejich vzájemnou závislost. V tomto směru došel poválečný vývoj /a nejvýrazněji právě Helsinky/ novou dimenzi, nové chápání slova o nedělitelnosti míru, raženým už před druhou světovou válkou. Konečně i Všeobecná deklarace a Pakt o občanských právech jmenují na prvním místě práve člověka na život. Nemůžeme-li v individuálních situacích někdy říci, že jsou vyšší hodnoty, než lidský život, jež je třeba někdy i za ně obětovat, těžko tím lze argumentovat tam, kde jde o život lidského rodu a s ním o všechny hodnoty které by stratily smysl na vylištěné a spálené planetě po jaderné válce. Charta 77 má tedy k nezávislému mírovému hnutí velmi blízko. Její postavení i její možnosti v společenském životě i právním řádu naší země jí nedovolují být plně účinným partnerem tohoto hnutí u nás. Není a nemůže být mírovým hnutím. Může však s ním vést dialog směřující k prvním krokům k překonávání této asymetrie. Zdá se, že věci prospěje, bude-li v tomto dialogu zdůrazňovat právě onu nedělitelnost míru a dimenzi lidských práv v ní. Vždyť to, co jsme říkali několikrát v Madridu o respektování těchto práv a svobod jako kritériem dodržování druhých zásad i závazků Závěrečného aktu konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, možno vztáhnout na mírovou činnost vůbec. Vněst toto pojetí nedělitelnosti míru do všech současných jednání, diskusí i dialogů o míru mohlo by napomáhat tomu, aby i tam, kde tomu dnes není, vznikala poněkud prostora pro skutečné veřejné mínění, ověřující opravdovost

mírových deklamací a gest vlád spolu s technickými prostředky i zařízeními mezinárodních kontrolních systémů odzbrojovacích opatření.

Rozhovory s přívrženci mírového hnutí ze záp. zemí i četba jejich literatury nasvědčují tomu, že u nich je dost pochopení pro toto pojetí míru v jeho plnosti i nedílnosti. Nemyslím proto, že je věcně správné nebo morálně oprávněné jim vytýkat nějakou obdobu "appeasementu" nacistických politiků či jejich /pectivě smýšlejících/ pacifistických - vedomých či bezděčných podporovatelů z konce 30. let. Ti, kdo tenkrát potírali "appeasement", mohli za reálnou alternativu považovat válku proti fašistickým mocnostem a počítat s vítězstvím demokracií. Dnes ani nejprísnejší kritik současného míru opřeneho o "rovnováhu strachu" i nedokonalosti již značně otřesené "détente", uvolnění symbolizovaného Helsinkami, nemůže za alternativu pokládat válka mezi oběma mocenskými bloky. Alternativou může být právě jen opravdový mír ve své nedílnosti, nedopouštějící protiprávní násilí nejen mezi bloky, ale ani uvnitř bloků ani ve vztazích mezi k človeku kdekolí na kterékolí straně dělicích čar mezi Východem a Západem, Severem a Jihem. Ne nějaká vysněná idyla, nýbrž rozumná úprava, fair play v řešení rozdílu i sporů /rozporů/, umožňující, aby lidská společnost místo plýtvání silami i zdroji dokázala své ohromné schopnosti zaměřit k účinnému řešení základních problémů svého života. Jde-li nám o to ve snaze o dodržování lidských práv a občanských svobod, musíme si nutně všimnout i tohoto usilí v globálním rozsahu a mírové dimenzi. Zdá se, že pořadatelé chystaného mírového shromáždění v Praze v červnu, tr. projevují velký zájem o účast nezávislých západních mírových hnutí na něm, aby se tím dosáhlo jeho reprezentativní světovosti. Myslím, že by bylo v zájmu obránců lidských práv, kdyby taková účast byla plná, aktivní a dala právě v Praze - v 15. výrocí "pražského jara" roku 1968 - plně zaznít pojetí míru v jeho opravdovosti, nedělitelnosti. Možná, že by to napomohlo i k tomu, aby také k nás vzniklo skutečné mírové hnutí hodné toho názvu.

X X X X X X X X X X X X X X X

Krátké zprávy:

Le Monde uveřejnil 25. března 1983 článek pod názvem: Epistolární terorismus

Přinášíme ho v plném znění:

Majitel pařížské budovy, ve které sídlí redakce revue Svědectví Pavla Tigrida, vycházející již více než čtvrt století v českém jazyce, obdržel 28. února anonymní dopis na téma: myslíte jsme, že jste rozumný, ale vy nadále poskytujete místo Svědectví ve vašem domě. Ohrožujete tak život vašich nájemníků. Dům byl již v lenském říjnu předmětem vloupání a u vchodu do redakce revue rozšířen páchnoucí plyn. Pan Tigrid podal 1. března žalobu na neznámého pachatele. Od té doby dostali ostatní nájemníci domu anonymní zásilky a výstřižky z časopisů, na kterých byly fotografie domů v plamenech. Není třeba mnoho fantazie, abychom uhodli, kdo jsou pachatelé tohoto dopisového terorismu. Již 23. prosince 1982 požádal prezident Mitterrand ministerstvo zahraničí, aby protestovalo u československých úřadů proti nezákonným odposlechům na bývalé adrese revue a jejich vysílání pražským rozhlasem ve zkreslené podobě. Prezident republiky prohlásil, že je naprosto nepřijatelné, aby takové ilegální metody byly používány na francouzském území.

Neovlivněno nikterak tímto protestem, pražské radio udělilo v soutěži /Národní soutěž popularizace politiky obrany a bezpečnosti/ první cenu v kategorii Ministerstva vnitra autorům mentáže z těchto nezákonných odposlechů v redakci Svědectví.

Pokračující v jejich akcích tímto dopisovým terorismem, československé úřady tak nechtěně ocenují kvalitu informací o Československu, šířených revuí Svědectví. A.B.&N.

X X X X X

LE NAFFIN de Paris v článku z 24.3.1983 nazvaném "Zastrašovací kampaň" proti české opozici v Paříži uvádí mj.:

Výbor 5. ledna pro Československo svobodné a socialistické vyzývá k manifestaci před československou ambasádou, dne 24.3.1983 v 18,30 hod. ve prospěch dvou československých občanů, v současné době vězněných - Ladislava Lise a Jaroslava Javorského, který drží hladovku již déle než měsíc.

X X X X X X X X X